

Australian Embassy

Vietnam

Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

THÀNH CÔNG VÀ THẤT BẠI TRONG PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ: BÀI HỌC TỪ ÚC, CÁC SIÊU ĐÔ THỊ PHƯƠNG TÂY VÀ CHÂU Á

Successes and Failures in Urban Development Lessons from Australia, Western and Asian Megacities

GS. Jago Dodson
Đại học RMIT

Hà Nội, 21/03/2024

NỘI DUNG THUYẾT TRÌNH

TẬP TRUNG VÀO BỐN CHỦ ĐỀ TỪ TÀI LIỆU TÓM TẮT CHÍNH SÁCH:

1. Chiến lược phát triển đô thị quốc gia
2. Quy mô tối ưu cho các thành phố
3. Quy hoạch đô thị và cung cấp cơ sở hạ tầng
4. Chính sách thuế và tài chính
5. Tổng hợp và kết luận

CÁC QUỐC GIA VÀ THÀNH PHỐ TRỌNG TÂM

Những đại đô thị châu Á và phương Tây được lựa chọn:

Các quốc gia thu nhập trung bình ở châu Á	Các quốc gia thu nhập cao ở châu Á	Các quốc gia thu nhập cao ở châu Âu	Ô-xtrây-li-a
Jakarta	Seoul	Paris	Sydney
Manila	Tokyo	London	Melbourne
Bangkok		Madrid	

1. CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ QUỐC GIA

CÁC TÀI LIỆU HƯỚNG DẪN CỦA UN HABITAT

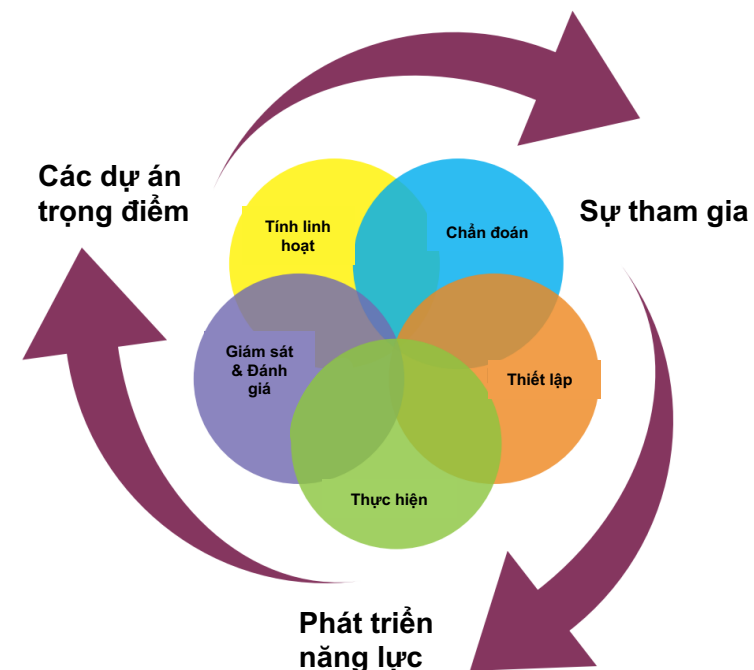
NĂM YẾU TỐ HÌNH THÀNH CHÍNH SÁCH ĐÔ THỊ QUỐC GIA

- Mục đích và mục tiêu rõ ràng
- Quan điểm tích hợp không gian
- Cấu trúc thể chế phù hợp
- Cam kết về nguồn lực
- Sự tham gia của các bên liên quan

MỨC ĐỘ BAO PHỦ NGÀNH TRONG CHÍNH SÁCH ĐÔ THỊ QUỐC GIA

- Phát triển kinh tế
- Cấu trúc không gian
- Phát triển nhân lực
- Môi trường bền vững
- Khả năng chịu với biến đổi khí hậu

CHÍNH SÁCH ĐÔ THỊ QUỐC GIA LÀ MỘT QUÁ TRÌNH

1. Chiến lược phát triển đô thị quốc gia

11 NGUYÊN TẮC CỦA OECD VỀ CHÍNH SÁCH ĐÔ THỊ QUỐC GIA

1. Tối đa hóa tiềm năng của các thành phố thuộc mọi quy mô để liên tục thúc đẩy sự thịnh vượng và nâng cao phúc lợi của quốc gia và thế giới.
2. Điều chỉnh hành động chính sách phù hợp với thực tiễn nơi người dân sống và làm việc
3. Đẩy mạnh sự phụ thuộc lẫn nhau và hợp tác giữa khu vực thành thị và nông thôn
4. Đưa ra tầm nhìn rõ ràng về chính sách đô thị quốc gia phù hợp với tương lai
5. Tận dụng tiềm năng của các thành phố thuộc mọi quy mô để nâng cao chất lượng môi trường và chuyển đổi sang nền kinh tế các-bon thấp
6. Thúc đẩy xây dựng các thành phố hòa nhập, mang lại cơ hội cho tất cả người dân
7. Thúc đẩy phương pháp tiếp cận chính sách đô thị cấp quốc gia và phân cấp nhằm khuyến khích điều chỉnh và tích hợp các chính sách ngành, từ đó cùng đẩy mạnh sự phát triển và tăng cường phúc lợi cho các thành phố
8. Khai thác đủ nguồn vốn để thực hiện hiệu quả trách nhiệm xây dựng và triển khai chính sách đô thị ở tất cả các cấp chính quyền
9. Tăng cường sự tham gia của các bên liên quan vào hoạt động thiết kế và thực hiện chính sách đô thị
10. Nâng cao năng lực của các chủ thể ở các thành phố để đổi mới và hoàn thành nhiệm vụ một cách hiệu quả và toàn diện
11. Giám sát, đánh giá và đảm bảo trách nhiệm giải trình của bộ máy quản trị đô thị và đảm bảo đầu ra của chính sách

NGHIÊN CỨU ĐIỂN HÌNH: CÁC THÀNH PHỐ VÀ CHÍNH SÁCH ĐÔ THỊ QUỐC GIA

Thành phố	Quốc gia	Năm	Tên chính sách đô thị quốc gia
Nước có thu nhập trung bình			
Jakarta	Indonesia	2020	Chính sách phát triển đô thị quốc gia
Manila	Philippines	2017	Khung chính sách phát triển đô thị và nhà ở quốc gia
Bangkok	Thái Lan	2017	Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội quốc gia lần thứ 12
Nước có thu nhập cao			
Seoul	Hàn Quốc		Quy hoạch đất đai toàn diện quốc gia
Tokyo	Nhật Bản	2015	Chiến lược quy hoạch không gian quốc gia
Paris	Pháp	2014	Chính sách đô thị
London	Vương quốc Anh	2011	Thỏa thuận của thành phố
Madrid	Tây Ban Nha	2019	Chương trình nghị sự về đô thị Tây Ban Nha
Sydney	Ô-xtrây-li-a	2016	Chính sách đô thị quốc gia, Kế hoạch thành phố thông minh & thỏa thuận của thành phố
Melbourne	Ô-xtrây-li-a	2016	Chính sách đô thị quốc gia, Kế hoạch thành phố thông minh & thỏa thuận của thành phố

2. QUY MÔ ĐÔ THỊ HỢP LÝ

THÀNH PHỐ PHỤ THUỘC VÀO HIỆU QUẢ QUẢN TỰ:

- thị trường lao động sâu, rộng cho phép các doanh nghiệp tìm kiếm lao động có kỹ năng công việc phù hợp, do đó năng suất lao động cao hơn
- cơ sở hạ tầng dùng chung giúp giảm chi phí giao dịch, phân phối và tiếp cận thị trường lao động của doanh nghiệp
- hiệu ứng lan tỏa nhờ kiến thức chuyên môn được chia sẻ giữa các công ty có chung mục tiêu đổi mới các cụm ngành công nghiệp

TUY NHIÊN, CÁC THÀNH PHỐ PHẢI CHỊU NHỮNG TÁC ĐỘNG TIÊU CỰC TỪ BÊN NGOÀI:

- Để tránh tình trạng phi kinh tế, các thành phố cần thực hiện quản trị tốt nhằm phát hiện và giải quyết những vấn đề cũng như lên kế hoạch một cách hiệu quả, đồng thời vận dụng năng lực chuyên môn trong xây dựng, phân tích và thực hiện chính sách kết hợp với phát triển nguồn lực tài chính.
- Cần chú ý đến cấu trúc không gian đô thị trong hoạt động sử dụng đất để đạt hiệu quả kinh tế cao. Mục tiêu này có thể đạt được thông qua triển khai quy hoạch không gian đô thị một cách nhất quán và minh bạch trong dài hạn (xem bên dưới).

2. QUY MÔ ĐÔ THỊ HỢP LÝ

THÀNH PHỐ PHỤ THUỘC VÀO HIỆU QUẢ QUẢN TỰ:

- thị trường lao động sâu, rộng cho phép các doanh nghiệp tìm kiếm lao động có kỹ năng công việc phù hợp, do đó năng suất lao động cao hơn
- cơ sở hạ tầng dùng chung giúp giảm chi phí giao dịch, phân phối và tiếp cận thị trường lao động của doanh nghiệp
- hiệu ứng lan tỏa nhờ kiến thức chuyên môn được chia sẻ giữa các công ty có chung mục tiêu đổi mới các cụm ngành công nghiệp

TUY NHIÊN, CÁC THÀNH PHỐ PHẢI CHỊU NHỮNG TÁC ĐỘNG TIÊU CỰC TỪ BÊN NGOÀI:

- chất thải và ô nhiễm
- đảo nhiệt đô thị
- tắc nghẽn
- mất cân bằng về cung và cầu (ví dụ: nhà ở)
- dễ gặp rủi ro tập trung (ví dụ: thiên tai, đại dịch)

2. QUY MÔ ĐÔ THỊ HỢP LÝ

ĐỂ TRÁNH HIỆN TƯỢNG PHI KINH TẾ DO QUẢN TỰ, CÁC THÀNH PHỐ CẦN:

- Quản trị tốt để phát hiện và giải quyết những vấn đề, cũng như quy hoạch hiệu quả
- Vận dụng năng lực chuyên môn trong xây dựng, phân tích và thực hiện chính sách
- Nguồn lực tài chính
- Chú ý đến cấu trúc không gian trong hoạt động sử dụng đất đô thị
- Quy hoạch không gian đô thị nhất quán và minh bạch dài hạn (xem bên dưới)

3. QUY HOẠCH ĐÔ THỊ VÀ CUNG CẤP CƠ SỞ HẠ TẦNG

CẦN MỘT QUY HOẠCH ĐÔ THỊ TRONG DÀI HẠN VÀ MINH BẠCH

QUY HOẠCH ĐÔ THỊ CẦN:

- Phân tích các mô hình, xu hướng và vấn đề kinh tế, xã hội và môi trường hiện tại của đô thị
- Tầm nhìn chiến lược cho khu vực đô thị trong các lĩnh vực then chốt
- Kế hoạch hoặc chiến lược phát triển không gian, qua đó xác định các khu vực, hành lang và cơ sở hạ tầng quan trọng trong bối cảnh khu vực hoặc quốc gia
- Quy hoạch cơ sở hạ tầng, thường tập trung vào hạ tầng giao thông
- Kế hoạch và khung thời gian thực hiện.

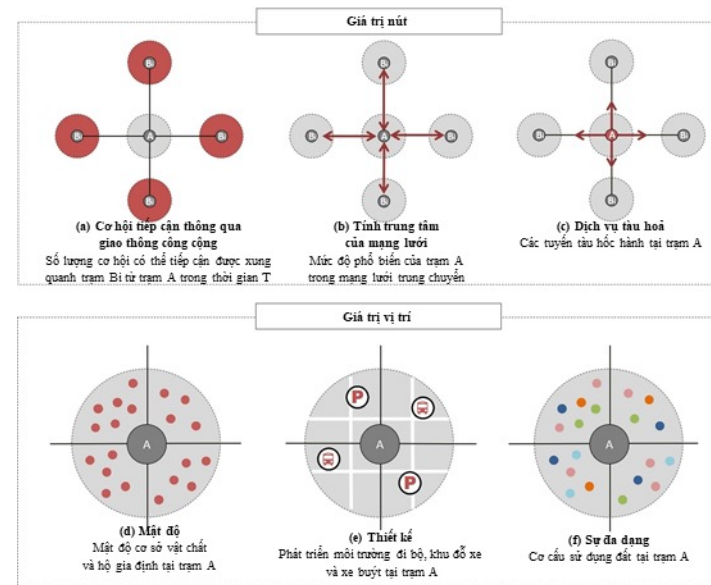
3. QUY HOẠCH ĐÔ THỊ VÀ CUNG CẤP CƠ SỞ HẠ TẦNG

Thành phố	Thẩm quyền	Năm	Quy hoạch đô thị
Nước có thu nhập trung bình			
Jakarta	Ủy ban Điều phối Kết nối Greater Jakarta	2012	Quy hoạch tổng thể Jabodetabek
Manila	Hội đồng Phát triển Vùng thủ đô Manila	2018	Kế hoạch phát triển vùng của vùng thủ đô quốc gia
Bangkok	Chính quyền đô thị Bangkok	2013 (2023)	Kế hoạch phát triển 20 năm, Giai đoạn 3: 2023–2027
Nước có thu nhập cao			
Seoul	Hội đồng thành phố Seoul	2023	Quy hoạch tổng thể Seoul 2040
Tokyo	Chính quyền thủ đô Tokyo	2021	Tokyo của tương lai: Chiến lược dài hạn của Tokyo
Paris	Thủ đô của Greater Paris	2017	Đề án thống nhất lãnh thổ
London	Chính quyền Đại Luân Đôn	2021	Kế hoạch London
Madrid	Ủy ban quy hoạch đô thị của cộng đồng Madrid	2019	Chiến lược bền vững môi trường Madrid 360
Sydney	Sở kế hoạch New South Wales	2017	Kế hoạch thành phố Sydney
Melbourne	Sở kế hoạch và giao thông vận tải, Bang Victoria	2017	Làm mới kế hoạch Melbourne

3. QUY HOẠCH ĐÔ THỊ VÀ CUNG CẤP CƠ SỞ HẠ TẦNG

CÁC Ý TƯỞNG VÀ PHƯƠNG PHÁP TIẾP CẬN CHÍNH HIỆN TẠI

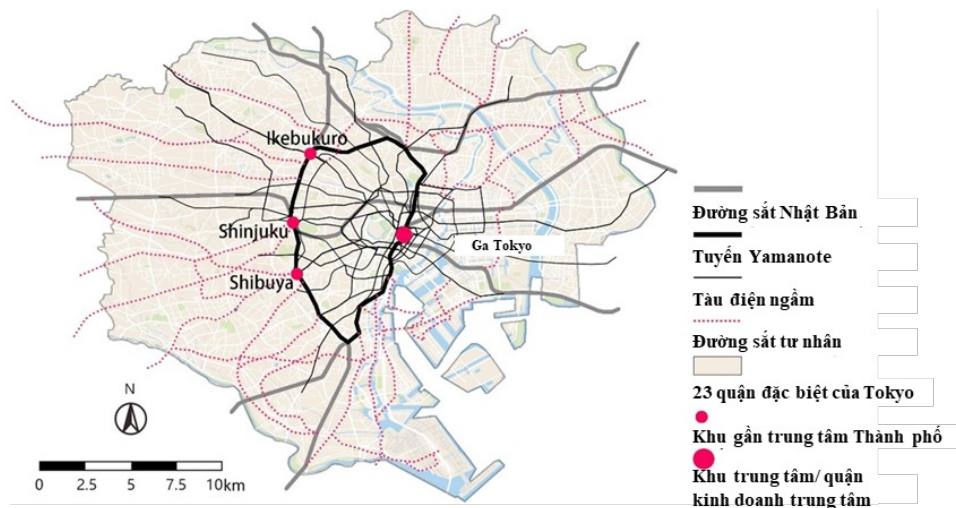
- Phát triển đô thị nén và hệ thống giao thông công cộng
- Giải pháp dựa vào thiên nhiên
- Chiến lược thành phố thông minh
- Khu phát triển và tái phát triển

Tạo điểm trên các nút trong mạng lưới

Giải pháp dựa vào thiên nhiên để hướng tới cuộc sống bền vững (Seoul)

Kết nối các trung tâm lớn bằng đường sắt (Tokyo)

3. QUẢN TRỊ ĐÔ THỊ

CẦN XÁC ĐỊNH RÕ TRÁCH NHIỆM CỦA CHÍNH QUYỀN ĐÔ THỊ

- Đưa ra các quyết định điều hành có thể xác định và nằm trong khả năng giải trình trách nhiệm
- Cung cấp dịch vụ đô thị
- Phối hợp phát triển không gian
- Phối hợp hạ tầng đô thị
- Thuế đô thị dành cho đầu tư
- Đầu tư đô thị

ĐẶT TRONG MỘT HỆ THỐNG PHÂN CẤP QUỐC GIA ĐƯỢC XÁC ĐỊNH RÕ RÀNG:

- Quốc gia
- Tỉnh/Khu vực
- Đô thị
- Thành phố/Địa phương

3. QUẢN TRỊ ĐÔ THỊ

CẦN XÁC ĐỊNH RÕ TRÁCH NHIỆM CỦA CHÍNH QUYỀN ĐÔ THỊ

- Đưa ra các quyết định điều hành có thể xác định và nằm trong khả năng trách nhiệm
- Cung cấp dịch vụ đô thị
- Phối hợp phát triển không gian
- Phối hợp hạ tầng đô thị
- Thuế đô thị dành cho đầu tư
- Đầu tư đô thị

ĐẶT TRONG MỘT HỆ THỐNG PHÂN CẤP QUỐC GIA ĐƯỢC XÁC ĐỊNH RÕ RÀNG:

- Quốc gia
- Tỉnh/Khu vực
- Đô thị
- Thành phố/Địa phương

4. THUẾ VÀ CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA

Các loại thuế có thể được áp dụng cho chính quyền địa phương

(có thể được chia sẻ hoặc tự quyết/nguồn riêng)

(OECD 2021)

Thuế thu nhập cá nhân; thuế thu nhập địa phương; thuế cư trú

Thuế thu nhập doanh nghiệp; thuế kinh doanh địa phương; thuế khu vực hoặc địa phương đối với các hoạt động kinh tế

Thuế giá trị gia tăng; thuế bán hàng; thuế tiêu dùng địa phương

Thuế tài sản; Thuế liên quan đến hoạt động bất động sản, thu hồi giá trị đất và thuế đất

Thuế vận tải và cầu đường (ví dụ: bán/đăng ký ô tô; thuế lưu hành phương tiện hàng năm)

Thuế năng lượng, bao gồm thuế các-bon, thuế sản phẩm năng lượng, thuế nhiên liệu động cơ, thuế điện, v.v.

Thuế ô nhiễm, bao gồm thuế chất thải và thuế sử dụng thuốc trừ sâu và/hoặc phân bón

Thuế khai thác tài nguyên nước, bao gồm cả thuế thu từ ngành hàng hóa

Thuế giải trí, du lịch, quảng cáo, đánh bạc, v.v.

4. THUẾ VÀ CHÍNH SÁCH TÀI KHÓA

TIẾP CẬN VỐN ĐẦU TƯ:

- **Tài chính công**
 - Thuế
 - Khoản trả thêm
 - Phí sử dụng
- **Vốn tư nhân**
 - Vay trực tiếp (các khoản vay)
 - Trái phiếu
 - Quan hệ đối tác công tư
 - Thuế tăng tài chính
 - Thu được lợi ích từ việc tăng tài sản

Phần mở rộng ngầm của Nhà máy điện Battersea – do tư nhân tài trợ

5. TỔNG HỢP VÀ KẾT LUẬN

- Chính sách đô thị quốc gia toàn diện cần định hướng quá trình đô thị hóa quốc gia
- Khả năng quản lý đô thị là cần thiết để quản lý các thành phố lớn
- Quy hoạch không gian mạch lạc sẽ hỗ trợ hiệu quả quản tụ kinh tế và tránh xảy ra những bất lợi
- Khả năng sống bền vững và biến đổi khí hậu là những yếu tố quan trọng cần cân nhắc tới
- Thuế và đầu tư phải phù hợp với chiến lược và quản trị

THANH YOU!

TRÂN TRỌNG CẢM ƠN!